

"מפגינה בוז", "מתנשאת": יהודים בעולם בשאלון על ישראל

"ישראלים חושבים שיהדות ארה"ב היא הדוד העשיר והטיפש שלהם": עשרות יהודים מרחבי העולם נקראו לענות על שאלון מובנה סביב יחסיהם עם ישראל. לא בטוח שישראלים ייהנו לקרוא את התשובות
יניב פוהורילס

מה חושבים עליך? זו אחת השאלות הקיומיות ביותר של האדם באשר הוא. במקרה של [ישראלים ויהדות התפוצות](#), השאלה מורכבת עוד יותר: מצד אחד, קשר דתי והיסטורי - ומצד שני, זרות הנובעת מהבדלי לאום, תרבות וגישה פוליטית.

<< [כל מה שמעניין בעולם היהודי - בפייסבוק שלנו. היכנסו](#) >>

פרויקט מיוחד תחת השם "עין לציון צופיה" מספק תשובות לחידה המרתקת. עשרות יהודים מרחבי העולם נקראו לענות על שאלון מובנה סביב ישראל והיחסים המורכבים שהם מנהלים איתה. אז מה באמת חושבים [ביהדות התפוצות על מדינת ישראל?](#)

קראו עוד [בערוץ היהדות](#) :

- [הרב שמואל אליהו: החייל שירה - גיבור; הרמטכ"ל - שערורייה](#)
- [כנע לחרדים? נתניהו בוחן את מתווה הכותל מחדש](#)
- [מנכ"לית פייסבוק: "המקורות של הסטארט-אפ הישראלי יושבים בחיידר"](#)

בניגוד לסברה שמרבית יהדות התפוצות מחבקות, מוקירה ורואה במדינת ישראל חלום שהתגשם - יש לא מעט שמניפים "דגל אדום", וכבר [לא מוכנים לקבל באופן אוטומטי כל מהלך ישראלי](#). כך, למשל, חסיה דינר, פרופ' להיסטוריה, מדעי היהדות ועברית באוניברסיטת ניו-יורק, האומרת כי "במשך עשורים מילאה ישראל כמדינה יהודית תפקיד מרכזי בביטוי העצמי שלי כיהודייה, כיום זה כבר לא כך".

"במשך עשורים מילאה ישראל כמדינה יהודית תפקיד מרכזי בביטוי העצמי שלי כיהודייה, כיום זה כבר לא כך". פרופ' חסיה דינר, ארה"ב (צילום:מתוך אתר הפרויקט "עין לציון צופיה")

את השינוי בעמדותיה היא תולה ב"התארכות הכיבוש הישראלי בשטחי '67, הידלדלות ערכי הדמוקרטיה בתוך ישראל - כל אלה גרמו לי להטיל ספק, ללא מענה ברור באופק, ביכולתי לאמץ את הרעיון של מדינה יהודית המתיימרת להיות דמוקרטית".

שלחו להדפסה

עין לציון צופיה

לחצו כאן להגדיל הטקסט

"היטלר היה משמיד אותנו לו היינו במקום אחד"

גם רוב אשמן, עורך ראשי ומו"ל, TRIBE Media/Jewish Journal בלוס-אנג'לס, מחזיק בגישה ביקורתית:

תיעוד מרתק:

השבטים האפריקאים שגילו את היהדות / טלי פרקש

בשבט האיגבו גילו שהמסורות שלהם מזכירות טקסים יהודיים. שבט האביודיה מתנהל כמו כל קהילה יהודית מסביב לעולם, ובקהילה המבודדת שבמדגסקר עושים קידוש על מקרוני. ג'ונו דיוויד, צלם בריטי-יהודי שחי ביפן, תיעד את האפריקאים שגילו את היהדות בלמעלה מ-30 טריטוריות ברחבי היבשת, מסוויילנד ועד גאנה - וגילה ילידים שלא ידעו שיש יהודים אחרים מלבדם

[לכתבה המלאה](#)

"יחסה של ישראל ליהדות ארה"ב הוא, לעתים, כמו של אדם מול כרטיס האשראי שלו. כמו זה של לוביסט לסנאטור, כמו של נער שבדק את גבולותיהם של הוריו, כמו של סלבריטי למעריץ המחפש את אהבתו, ולעתים כמו חברי קבוצה באמצעו של משחק מכריע".

דייל ג'פריס, נשיא הקהילה היהודית בפורטו שפורטוגל, מסביר כי "הדת היהודית היא בת כ-6,000 שנים, ישראל היא רק בת 70. בניגוד לדעה הנפוצה אצלכם, אני סבור כי ישראל איננה מקום משכנו המיועד של כל העם היהודי. נהפוך הוא, היטלר ורודנים אחרים היו משמידים אותנו לחלוטין לו היינו מרוכזים כולנו בארץ אחת.

"אכן, יהודים לא מתקבלים באהבה באופן טבעי בכל מקום, ועל כן דווקא האופן שבו אנחנו מנהיגים, משתלבים, רושמים הישגים, תורמים, הוגים רעיונות גדולים במדינות ובקהילות שונות ברחבי הגלובוס, הוא החוסן הגדול שלנו. יהדות יכולה להיות גם ראש פתוח וזרועות פתוחות, לא רק אגרופים קפוצים".

"ישראל מתנשאת על יהדות התפוצות"

נושא [הגיור הרפורמי והנגשת הכותל המערבי לכל זרמי יהדות](#), אולי מעניינים פחות את הישראלים, אבל מסעירים - לא פחות - את יהדות התפוצות. החלטות ישראליות החוסמות את הדרך לזרמי יהדות שאינם תואמים לגישה האורתודוקסית, [ברמות לקרע קשה מאוד עימם](#).

על כך מעיד [הרב ריק ג'ייקובס, נשיא התנועה הרפורמית בארה"ב](#). "זה בלתי נתפס שהמסד האורתודוקסי עדיין שולט בחיים היהודים בישראל, שליטה המנוגדת לחיים בישראל ולחיהם של יהודים בעולם כולו", הוא אומר. "התוצאה בפועל של השליטה האורתודוקסית היא התרחקות של הצעירים בישראל מיהדות".

גם "השנור" המפורסם מתקבל בביקורת מעבר לאוקיאנוס. ד"ר רחל פירדברג, מרצה בכירה לכלכלה באוניברסיטת "בראון" שברוד איילנד, אומרת כי מדיניות ישראל כלפי יהדות התפוצות היא מתנשאת: "ההנחה של מדינת ישראל היא כי מקומם של כל היהודים הוא בארץ, וכי יהודי ארה"ב הם הדוד העשיר והטיפש של ישראל, למרות שבמקרים מסוימים זה תיאור מדויק".

"גאה בהתנהלות מול העולם הערבי"

נורות אזהרה מהבהבת מעל לדור היהודי הצעיר, שהולך ומאבד קשר עם ארץ הקודש. כך למשל,

עולים ומתגעגעים:

מי הזיז את יום ראשון שלי? / יניב פוהורילס

חימום מרכזי וחורף עם שלג, וולמארט ואוכל מקסיקני - וגם דואר מתפקד ושירות לקוחות: "זה לא מוצר ספציפי שחסר - זו קלות החיים. אני לא מתחרטת שבאתי לפה, ואני מתמודדת, אבל הדרך ארוכה". למה מתגעגעים העולים החדשים - ועל מה גם הישראלים יכולים לחלום

[לכתבה המלאה](#)

אנדרו גורדון-קירש, סטודנט לתואר שני מניו-יורק, אומר כי הוא חש פחות ופחות מחויבות להבטחת קיומה של מדינת ישראל: "ככל שהמדיניות הישראלית מידרדרת לתהום הפשיזם, אני מאבד תקווה, מתמלא כעס - ורוצה להרחיק עצמי מישראל".

ויטולד ורזוסניסקי מפולין, העוסק רבות במורשת היהודית במדינה, אומר כי "מדינת ישראל מפגינה יותר מדי בוז כלפי היהודים בעולם, בשילוב יותר מדי ניסיונות להניע אותנו לעשות עלייה, לצד עניין מועט מדי במורשת יהדות התפוצות".

אשלי וורנר מסידני, אוסטרליה, חברת מועצת איגוד הסטודנטים היהודים העולמי, מוסיפה כי היא "מרגישה שישראל תמיד תקבל אותי, פחות או יותר, אבל גם חושבת שישראל יכולה לעשות יותר עבור יהדות התפוצות, במקום לעסוק כל הזמן במה יהדות התפוצות יכולה לעשות עבור ישראל".

"ישראל יכולה לעשות יותר עבור יהדות התפוצות, במקום לעסוק כל הזמן במה יהדות התפוצות יכולה לעשות עבור ישראל". אשלי וורנר, אוסטרליה (צילום:מתוך אתר הפרויקט "עין לציון צופיה")

ויש גם קולות אחרים: אלכס קויפמן, נשיא קרן קהילת יהודים יוצאי רוסיה, המתגורר כיום בארה"ב, אומר כי "לעת עתה אני גאה מאוד באופן שבו ישראל מנהלת את הסכסוך מול העולם הערבי, גם בכל הנוגע להתנהלות מול הפלסטינים ומול ערביי ישראל. יהודי ארה"ב כושלים מלהבין את הקיים והאתגרים מולם ניצבת ישראל".

"משקל מפתיע לסכסוך הישראלי-פלסטיני"

ינון רויכמן, מייסד הפרויקט, החל אותו באופן עצמאי וולונטרי: "יש משהו מסקרן בעיני בלהבין את האופן שבו הישראלים נתפסים על ידי המתבונן מבחוץ. לא פעם יכול אותו מבט חיצוני לחשוף ולהאיר מרכיבים שאצל אלה השקועים בתוך המציאות הישראלית, קשה לראות.

"מעבר לכך, אני מאמין שעומק [מורכבות היחסים בין ישראל ליהדות התפוצות](#), נותנת ערך למבט שלהם עלינו. נרצה לא נרצה, ביותר ממובן אחד גורלם של היהודים החיים בישראל ושל יהודי התפוצות, מושפע זה מזה".

יש אלמנטים בתשובות שמפתיעים אותך?

"שני אלמנטים חוזרים הפתיעו אותי בהחלט: הראשון - לא מעט מראויינים - ויותר מכך, מראויינים פוטנציאליים שאליהם פנית - השמיעו באוזניי חשש להביע בגלוי ותחת שמם המלא את עמדותיהם ביחס לישראל. יש משהו מעט משונה בכך שאזרח אמריקאי, חבר בקהילה היהודית בעיר כלשהי בטקסס, לצורך הדוגמה, חושש להביע עמדות ביחס למדינה הנמצאת מרחק אלפי ק"מ ממנו, שמא ייפגע מעמדו בקהילה המקומית ובקרוב מכריו, או במקום עבודתו. האלמנט המפתיע

השני היה המשקל הגדול שלא מעט מרואיינים נתנו לסכסוך הישראלי-פלסטיני, כגורם משפיע על היחס שלהם לישראל".

"בכל מקרה", הוא מסכם, "יהודי התפוצות באופן כללי - ובהתאם גם ביחסם לישראל - רחוקים מלהיות מקשה אחת, ומתקיים אצלם מגוון רחב מאוד של עמדות ודעות. התמיכה של יהדות התפוצות בישראל רחוקה מלהיות אוטומטית וידועה מראש. בקרב רבים, במיוחד בדור הצעיר יותר, החיבור הרגשי לישראל הוא קטן עד לא קיים, חלקם בשל דימוי שלילי שיש להם על ישראל - ואחרים מהסיבה הפשוטה שאנחנו מעניינים אותם הרבה פחות ממה שאנחנו חושבים".

תגיות: יהדות התפוצות | יהדות ארה"ב
[חזרה](#)